

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 100 Lei. — Șase luni 50 Lei.

Trei luni 25 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoială ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Nou abonament

Cu 1 Ianuar v. 1922 deschidem nou abonament la **Telegraful Român** cu prețurile arătate în fruntea ziarului.

Dnii abonați sânt invitați să-și înoiească din vreme abonamentul, stăruind pentru răspândirea organului nostru în cercuri cât mai largi.

Abonamentul se face prin mandat poștal. Numele abonatului și locuința (și posta ultimă) să se scrie *legibil*, la adresa: **Telegraful Român**, pentru administrație, Sibiu.

Administrația

La început de an

(=) Se impune o privire înapoi, în mersul evenimentelor anului trecut 1921, — privitoare îndeosebi la viața noastră bisericească de dincoace de munți, — în scopul de a vedea, într'un resumat momentele de căpetenie înlăptuite și de a ne orienta mai bine în munca ce ne așteaptă în anul Domnului 1922.

Anul de care ne am despărțit n'a fost sărac în fapte săvârșite pentru întărirea și progresul bisericii; — dar a lăsat, este aproape de sine înțeles — și multe greutăți, ce rămân în sarcina noului an să le deslege, desăvârșind tot mai mult opera de refacere spre binele clerului și poporului românesc.

În primele zile din primăvara anului 1921 ni s'a dat să vedem reînființată vechea episcopie a **Vadului**, înființată pe vremuri de marele voevod moldovean, și purtând azi numele de Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului, care își are acum episcopul investit și instalat.

Alte *investiri și instalări* de episcopi, făcute în cursul anului expirat, sânt ale arhierilor din: Chișinău și Hotin, din Râmnicul N. S., din Caransebeș și din Oradea Mare. Noii arhierii sânt PP. SS. LL. Gurie în Basarabia, Vartolomeu Stănescu în Râmnic, Iosif T. Badescu în Caransebeș, Roman Ciorogariu în Oradea-mare și Nicolae Ivan în Cluj.

Prea Sfântul Sinod episcopesc al mitropoliei noastre a promovat la rangul de arhierii titulari pe arhimandriții vicari Ilarion Pușcariu și Filaret Musta, având în vedere meritele lor câștigate într'un serviciu îndelungat pentru biserică și neam.

Un fel de îngrijorare s'a exprimat la începutul anului 1921, cu raport la *unifi-*

carea bisericească pusă la ordinea zilei. Unul dintre oamenii marcanți ai vieții publice din mitropolie spunea, cu prilejul intrării în noul an, că proiectul de atunci al unificării pare a amenința, în consecințele sale, marea operă a nemuritorului nostru arhiepiscop și mitropolit Andrei. Actualul șef al bisericii ardeleni răspunzând vorbitorului cu privire la păstrarea organizării bisericești, rămasă nouă scumpă moștenire dela în veci neuitatul Andrei, a accentuat că această organizație se întemeiază pe experiența trăită, de care nu ne putem lăpăda. În acest înțeles s'a lucrat și în congresul nostru bisericesc, cu ocaziile dezbaterilor asupra chestiunii de unificare, constatându-se din nou că starea de progres și înflorire a instituțiilor bisericești se datorește în deosebi organizației cuprinse în Statutul nostru organic, și că experimentarea cu o nouă întocmire n'ar fi decât spre dăuna acestor instituții.

Nu este acum nimerit momentul de a stăruia în amănunte asupra piedecilor ivite în discuțiile consfătuirilor dela București, — știm însă cu siguranță că preoțimea ortodoxă din toate provinciile, chiar și din vechiul regat, în covârșitoare majoritate, dacă nu chiar totalitate, aprobă din toată inima năzuințele bisericii ardeleni pentru democratizare și pentru a feri clerul de a fi supus fluctuațiilor politice ale partidelor.

Vizitațiunile canonice ale I. P. S. Sale Mitropolitului nostru **Nicolae** s'au continuat în anul 1921 în părțile Dejului și Făgărașului. Toate comunele vizitate au întâmpinat cu manifestări de sinceră bucurie și iubire pe înaltul păstor sufletesc, care sfîșind biserici și împărțînd poporului binecuvântarea arhierască, îi promite să-l conducă la lumina evangheliei și la cultură, în biserica noastră strămoșească desrobită.

O afacere, căreia i s'a consacrat nu puțin atențiune este a **Concordatului**. În regularea acestei afaceri bisericești cu Vaticanul, cuvintele mitropolitului primat al țării au fost următoarele: «Țara noastră a fost totdeauna foarte tolerantă, Vom fi și în viitor foarte toleranți față de toate credințele. Le vom da deplină libertate, cu condiția să nu primejduim credința și țara noastră: Să nu ne ceară însă în loc de libertate paritate, căci paritatea nu o putem da nimănui. Cei 800 de mii de mucenici au murit, pentruca țara noastră să rămâie a neamului românesc».

Pentru apărarea vechei credințe, mișcarea împotriva concordatului era dintre cele mai firești. S'au întrunit conferențe

preoțești s'au ținut câteva adunări, în capitală și în orașele din provincie, s'au redactat memorii s'a rostit și congresul nostru, — dar problema rămâne să fie rezolvită de aici înainte din partea guvernului și a parlamentului: Atât clerul, cât și credincioșii și-au spus cuvântul lămurit în defavorarea concordatului plănuț cu Roma papală. —

Al doilea congres al preoțimii de legea ortodoxă din mitropolia ardelenă, adunat la Sibiu având caracterul de congres *biblic* a luat în program multe puncte de mare interes. Hotărârile aduse au dat activității preoțimii organizate în Asociația «Andrei Șaguna», îndemn puternic în lupta pentru îndrumarea inimilor spre idealuri morale și creștinești. —

Studentimea universitară s'a organizat din cauza greutăților actuale de trai în așa numite *căminuri*, centre unde tinerii duc viața în comun, și unde se poate face propagandă de cultură religioasă. La Cluj, a cărui universitate este încă tot lipsită de facultatea teologică, profesorul universitar, pâr. **I. Lupaș**, a luat însărcinarea de a face asemenea propagandă, arătând tinerimii între altele cât de sistematic se lucrează în alte țări, b. o. în Anglia pentru ca Mântuitorul Isus Hristos să învie și să trăiască în sufletul fiecărui student. Activitatea aceasta urmată cu râvnă și dragoste va da la vremea sa, rodul dorit a cărui sămânță se cuprinde în învățăturile evanghelice de veșnică valoare. —

În chestiunile de *dotație* preoțească, de *recăsătorirea* preoților văduvi, de lupta împotriva sectelor, de păstrarea școalelor confesionale ș. a. s'au produs constatări și motive ponderoase, care ar trebui să grăbească rezolvirea lor în conformitate cu cerințele vremii. —

Prin lege nouă s'a organizat și *clerul militar* în următoarele grade: preot de regiment (asimilat cu grad de căpitan), preot de divizie (gr. de maior sau locotenent-colonel), preot de corp (gr. de locotenent-colonel sau colonel), inspector al clerului militar (gr. de general), sau episcop militar cu jurisdicțiune spirituală și administrativă, aceasta din urmă asupra întregului cler militar fără deosebire de confesiune. Episcopul militar este recomandat de sf. sinod și e numit prin decret regal. Primul episcop militar a fost numit părintele protopop dela Brașov, **Dr. Vasile Saftu**. —

Dacă biserica ortodoxă a biruit în cursul de veacuri piedecile ce i s'au pus

în cale, puterea ei de viață le va înlătura și de aici încolo pe lângă toate curente dușmănoase ce se ivesc din timp în timp.

Muncă stăruitoare și neîntrepută, însoțită de crutare și prevedere, vor perfecționa tot mai mult opera înaintașilor noștri cari au pregătit drumul ca această biserică ortodoxă română, desconsiderată odată, astăzi să ajungă în fruntea tuturor bisericilor din țara românească și să-și desfășoare energiile pe toate căile moralei și ale culturii creștine.

Inezestrată cu un număr însemnat de păstori ai turmei cuvântătoare și cu credincioși mulți și valoroși, are toate condițiile d'a se desvolta și întări pretutindeni. În anul, în care am intrat, așteptăm prin urmare să vedem și să auzim fapte bune și numeroase, — ear vorbărie și hărțueli cât mai puține.

Fidanțarea Prințesei Mărioara

O nouă bucurie se vestește dela Curtea regală română: A. S. R. Prințesa Mărioara s'a logodit cu Regele Alexandru al Sârbiei.

Poporul român din întreagă țară, ia parte la această bucurie și dorește regalei părechi ferice deplină întru mulți ani.

Nădăjdum că faptul fidanțării va apropia și mai mult cele două țări vecine, pentru a deslega cu atât mai ușor problemele neresolvite încă între Sârbia și România.

Graiul cifrelor

Sub acest titlu, în articol de fond arată «Unirea», că bugetul Ministerului cultelor pe anul 1921—22 este fixat pentru cultul ortodox cu suma de 30.425,755 Lei, ear a celorlalte culte catolice și diverse cu suma de 45.639,122 Lei și ne spune, că «cifrele nu sânt luate din gazete, cari pot să greșească, ci din publicația oficială a ministerului cultelor».

Și «Unirea» nici cu acest buget nu este mulțumită. Amenință, că «va trebui să miște toate pietrele pentru a li se măsura în viitor cu aceeași măsură» (adecă cu care se măsoară ortodocșilor).

Curat povestea lupului cu mielul.

Să întorcem moneda dlor și să cerem odată și noi ortodocșii să ni se măsoare cu aceeași măsură.

Dacă pentru cele nici 20% de neortodocși se cheltuiește 45 milioane — pentru cele peste 80% de ortodocși câți sânt după datele statistice în România întregită — ar trebui să se prelimese cel puțin de 4 ori câte 45 milioane — și în cazul acesta, ar fi aceeași măsură.

Deci noi am avea gravamene de ridicat și nu celelalte confesiuni.

Li doare rău însă pe ucenicii papismului de pe Târnave, că în cadrul bugetului bisericii ortodoxe, s'a votat câteva sute de mii Lei pentru cumpărarea unor locuințe corespunzătoare pe seama episcopilor noștri din Cluj și Oradea-mare, pentru că în Cluj episcopul nostru nu avea unde să-și plece capul, ear la Oradea-mare pe când episcopul catolic și gr.-cat. locuiesc în palate sumtuose, ridicate nu din sudoarea credincioșilor, ci din dărnicia statului unguresc — după care se vede, că unii tângesc și acum — episcopul nostru până ieri alaltăieri locuia în o căscioară de tot modestă, cumpărată și aceea din sărăcia noastră.

Le trebuie paritate dlor dela «Unirea»?

O primim și noi și iată le facem ofertă. Haidați dlor să împărțim frățeste, după proporția numerică, toate bunurile și palatele primite de Dvoastră dela statul ungar — și pe cele primite de noi dela statul ungar și român.

Căci altfel cum înțelegeți Dvoastră paritatea, ca și astăzi dupăce Dumnezeu în urma vitejiei soldatului român și ortodox, episcopii catolici și greco-catolici cu o ceată întreagă de canonici, să locuiesc în palate splendide provăzuți cu toate bunățiile pământești, cu latifundii și moșii întinse — ear ai noștri în colibi?

Așa înțelegeți Dvoastră paritatea?

Vom reveni.

„Atitudinea politică a preoției“

— Părerii —

În unul din numerele trecute ale acestui ziar în legătură cu articolul «Atitudinea politică a preoției», se pun următoarele întrebări: «Ce fel de activitate are să desfășoare preoția noastră în luptele politice astăzi, în situația total schimbată a noului stat român? În ce chip are preotul să participe la lupta de refacere și consolidare a țării, din punct de vedere sufleteș și financiar și economic și cultural?»

Concluziarea la care a ajuns scriitorul articolului menționat este: preotul să nu se coboare în vîlmășagul patimilor politice de partid... ear votul să-l deie acelei persoane, fără deosebire de partid, care a lucrat și promite a lucra pentru interesele generale ale bisericii dominante.

Nu însăși luptele politice din trecut și partea cu care a contribuit preoția și preste tot biserica în desfășurarea lor, sânt binecunoscute. Vom lua în examinare cele două alegeri efectuate în 1919 și 1920 scoțând învățături pentru viitor, căci acestea au fost preludiul politicii românești care va urma și în viitor și astfel vom răspunde și întrebărilor puse.

Alegerile politice din 1919 efectuate în vremea când era numai bucurie pentru unitatea națională, dându-se lozincă de a ne prezenta compacti și de a impune cu solidaritatea noastră față de vechiul Regat, au decurs în liniște și cu demnitate, deși tocmai prin acel procedeu nefăcându-se selecțiunea cerută s'a deschis calea spre București multor persoane necunoscute în luptele politice din trecut și astfel de persoane fără garanții morale au compromis pentru totdeauna cinstea și dreptatea cu care ne mândream în trecut, fără a putea influența în spre bine moravurile ale fraților din Regat.

Au urmat alegerile anului 1920 în altă formă și cu alte arme. S'au început tîmăierile, desbinările între cei cari au luptat o viață întreagă laolaltă și astfel dat ne-a fost să vedem și să auzim vorbe puțin măgulitoare la adresa preoției și chiar a bisericii. Aceste alegeri pentru preoție au fost o lecție, o desamăgire și totodată o învățătură pentru ținuta sa în luptele politice din viitor.

Preoția în adunări oficiale și mai puțin oficiale vorbește despre organizare pe toate terenele, și cu cât se discută mai mult această organizare cu atât se pare că ne desorganizăm mai ales din punct de vedere politic. S'a decis: preotul trebuie să ia parte activă în luptele politice iar în congresul anului curent, să repășească fiecare preot din ori ce partid. Ca sub impresia vorbirii p. arh. Scriban să ne înscriem în partidul Dsale, social țărănismul. Astfel tot discutând și nimica făcând ne ajung noi alegeri și atunci ce e de făcut se întreabă, în urmă fiecare face cum poate fără a avea o ținută unitară și fără de a putea impune cătuș de cât interesele instituției ce conducem, pierzând zi cu zi terenul de sub picioare, căci fiecare organizație politică fiind preotul contra ei la alegeri, aceea cearcă să-și răsbune pe instituția ce o conducem. Cu politica urmată de partidele din Ardeal sântem în clar, nu cunoaștem în deajuns felul și organizația partidelor din vechiul Regat cărora trebuie să le deschidem calea spre Ardeal pentru desăvârșirea unității naționale, nu cunoaștem îndeajuns persoanele de valoare cari judecând după presă, nici aici, nici în vechiul Regat, nu te mai poți orienta.

La prima întrebare răspundem afirmativ, preotul trebuie să desfășoare o activitate politică și în urma poziției ce ocupă ca conducător în mijlocul credincioșilor săi — în cazuri de alegere ca conducător al alegătorilor. Săteanul te întreabă: «Ce i de făcut?» «Pe cine recomanzi, Sfintia Ta?» «Cu cine să stăm?» «Care e mai bun?» etc. Sânt și alegători cari știu și fac cum vreau ei. Recomanzi un om de valoare cu merite, contracandidatul te declară de om al partidului respectiv, nici așa nu o nimerești, deja indirect ai intrat în politică. Stai pasiv, te doare inima cum cutare nechemat îmbată lumea cu apă rece, ba deadreptul îți pune pe alegători în cap cu fel și fel de minciuni neobișnuite. Astfel se nimcește încrederea în conducători prin nechibzuința unora. Când însă fiecare tagmă

de oameni se îngrijește de luptă din anumite interese speciale ale tagmei, — biserica cea dintâi instituție și slujitorii ei încă trebuie să lupte, însă pe cale cinstită, făcând zid de apărare pentru instituție și interesele sale. Pentru acest lucru chemați sânt toți slujitorii bisericii să ia parte activă în luptă.

La a doua întrebare răspundem, dacă preoția desfășoară activitate politică, atunci pentru noile împrejurări de viață, și pentru felul cum se purcede în politica românească, două sânt căile bisericii și ale preoției ca să participe la consolidarea țării din punct de vedere sufleteș, financiar, economic și cultural. Amândouă căile încep de jos, dela alegeri. Alegătorii prin conducătorii lor firești, dacă se înțeleg asupra unei persoane demnă de a-i reprezenta în sfatul țării, dându-i acest mandat onorific — trebuie să l lege și de o răspundere cu care dătoarează către alegătorii săi. Când se prezintă înaintea alegătorilor săi promițând marea cu sarea, când spune că toată lumea înșală, fură etc., numai dănsul e cinstit și nu are nimic, — preotul în înțelegere cu alegătorii să-i ceară o declarațiune publică în scris, că va fi pentru binele țării și al bisericii, în sfatul țării nu se va mai certa în forma cunoscută, nu va tolera abuzurile etc. etc. neîmplinind datorințele sale, să ia la cunoștință că i se abdice mandatul și dreptul de a-i reprezenta pe mai departe. Astfel urmând își vor trage seama candidații, se vor feri de promisiuni absurde, vor evita discreditarea altora și în forma aceasta biserica și slujitorii ei vor fi moralizatorii necesari a purifica și îndrepta viața politică atât de decăzută cu un pronunțat ascuțit de partid și de persoane. Celce nu dă declarația în scris, publice — să nu fie ales.

Mai există o cale de a contribui la sanaarea răului și la purificarea vieții publice. La timpul său începându-se luptele electorale și dacă se urmează același tipic în vorbe și fapte la alegeri — să declarăm pentru noile alegeri o pasivitate față de oricare candidat, față de orice partid, un fel de rezistență pasivă, ear unul din alegători făcând pe moș Ion Roată să spună: Nu ne mai putem orienta, nu mai pricepem rostul alegerilor, nu știm pentru ce se mai aleg oameni în sfatul țării, căci am înțeles și citit că acolo se fac numai vrajbe și împărecheri, ni s'au promis multe, și nimic nu-i din toate până acum. Poți să ajungi deputat și fără votul nostru, la alte alegeri noi dând dovadă că ești om cinstit, te vom alege cu altă ocazie, de astădată voim să fim liniștiți, nu luăm parte la alegeri etc.

În aceste două căi găsesc posibilitatea de a îndrepta ce e rău în politică și de a contribui ca biserica și preoții la o nouă orientare cinstită și demnă. La tot cazul preoția va căuta la alegeri persoane din mijlocul ei, cari au interes și pentru biserica noastră.

Altcum în era libertății, lăsând totul la voia întâmplării, biserica și slujitorii ei rămân la o parte, sau dacă nu pășesc unitar, se resleşc forțele și nimic nu va rezulta pentru biserică și preoți. Odată divizați cu greu ne vom mai putea organiza pe cale politică, și se vor decide toate «de nobis sine nobis».

În zadar ne tânguim în urmă, că totul merge rău. Statul țării, așa cum se prezintă adeseori, ne reprezintă pe noi așa cum sântem, deci trebuie să ne reculegem, să ne primenim în toate.

Un preot

Un ciclu de predici

au hotărât să țină câțiva preoți pentru vremea postului Nașterii în catedrala din Sibiu. Hotărârea — și datoria — au împlinit-o cu succes.

Părintele *Dăncilă* a suit cel dintâi amvonul. Dănsul are o bogată praxă și dexteritate câștigată în cariera sa de preot militar. A vorbit despre pilda Samaritanului milostiv cu siguranță și însuflețire. Obiectul a fost bine prins, bine tratat și ascultat cu deosebit interes și folos sufleteș.

Al doilea a suit amvonul — cu liniștea și modestia ce-l caracterizează — părintele *Tr. Scorobef*. A tratat evanghelia din Dumineca a 25 a după Rusale, — conversația între Isus și tînărul avut — cu o deosebită măiestrie. Vederile și orizonturile largi ce a dat predicii sale sânt dovadă că oratorul n'a cunoscut degeaba Anglia. A captivat și plăcut foarte mult actualitatea ce a dat-o expunerii, lămurind și arătând în lumină creștină multe stări bolnave

din România-Mare. Potrivit firii sale, păr. Scorobet vorbește rar, apăsător și convingător.

A treilea orator, părintele *P. Morușca*, a vorbit Duminecă foarte frumos și adâncit despre «lumina lumii». Caracterizarea și aprecierea predicii sale o văd potrivit redată în ziarul «Înălțarea»: «Pentru reușita predicii păr. Morușca a pus înaintea auditorului coloritul și viața naturii: dupăcum natura se înviorază la lumina soarelui, se înfrumusează, își deschide sânul ca să rodească, așa viața omului să înviora primind lumina lui Hristos din evanghelie. Predica părintelui a fost răsunetul glasurilor marilor apostoli ai bisericii creștine chemătoare la isvorul veșnic al învățăturilor divine».

Adaog: păr. Morușca este orator de forță, cu voce plină și tare. Vorbește avântat și convingător.

În sfârșit am suit amvonul și subsempnatul la praznicul sf. Nicolae. Am fost om nou pentru amvonul din catedrală și nu e în competența mea să mă caracterizez. În loc de aceasta voi spune impresiile, — poate de interes pentru preoți, — pe cari le-am avut când am suit întâia oară amvonul din catedrală. O impresie neuitată. Când m'am văzut sus, mulțimea de jos, sutele de capete mi se păreau o apă plutitoare; mi se părea că s'grozav de sus, prea sus și o teamă mă îneca parcă înainte de a începe predica. Dar numai o clipă a ținut această teamă, în cealaltă clipă am simțit că vine cineva cu grabă în ajutorul meu. Era «prisosul», era «belșugul», era «comoara» mea din suflet, care mă îndemnă și îmi dădea tărie și grai. Nu graisem eu: graise belșugul inimii mele, spre întărirea adevărului scris de apostolul Pavel: «predica e în arătarea Duhului și a puterii» (I Corinteni 2, 4).

Iată astfel am căutat noi 4 preoți, să dăm grai amvonului. Indemnul nostru am dori să fie urmat în toate părțile.

Pr. I. Trifa

Dela sate

— Instalarea Protopopului dela Geoagiu —

Poate nici odată n'a văzut valea noastră a Geoagiului așa măreață manifestație, ca instalarea noului protopop al Geoagiului săvârșită în 12/25 Dec. 1921, în persoana părintelui protopop *Oliver Goron*, de către Prea On. Domn asesor consistorial *Lazăr Triteanu*, ca mandatar al I. P. S. S. arhiepiscopului și mitropolitului nostru *Nicolae*.

Serviciul divin a fost oficiat de păr. asesor *Lazăr Triteanu*, protopopul *Oliver Goron*, preotul *I. Glodean* și subscrisul.

La priceasnă păr. comisar, prin o instrucție și frumoasă predică, explică poporului evanghelia zlei. La sfârșitul liturghiei predă noului protopop biserica tractului spre păstorie.

În răspunsul său, păr. protopop a arătat cum înțelege să păstorească tractul său și a terminat zicând: «Și acum, Prea On. păr. comisar te rog transpune arhiepiscopului și mitropolitului nostru *Nicolae*, că eu de astăzi înainte nu voi mai trăi pentru mine, ci pentru sf. biserică a neamului din acest tract, care mi-a fost încredințat spre păstorie».

«Să ajute Dumnezeu!» zicea poporul credincios adânc impresionat.

După terminarea serviciului lumea a pornit în sala cea mare, frumos decorată, a școlii agricole a statului la banchet.

Aici au luat parte peste o sută persoane. Erau de față reprezentanții diferitelor confesiuni și naționalități cu un singur gând și o singură credință: Prosperarea neamului a bisericii și a patriei.

Șirul vorbirilor l-a deschis păr. asesor *Lazăr Triteanu*, închinând pentru Măjestatea Sa Regele, la care muzica militară (veritabilă Orăștie) a intonat Imnul Regal. Au vorbit apoi: dl jude *Dr. I. Marghița* pentru I. P. S. S. și pentru dl comisar, dl fost ministru *Dr. A. Vlad*, pentru confesiuni și minorități, ș. a.

La sfârșit părintele protopop *Goron* mulțumește tuturor, zicând că manifestațiile de simpatie ce i s'au adus, se resfrâng asupra bisericii ce-o reprezintă...

Pr. V. Pășcău

Dela conferențele preoțești

Conferența preoțească de toamnă a tractului Săliște s'a ținut în frunțașă comună *Tilișca* în 13 l. c.

Preoțimea tractuală în frunte cu Păr. protopop *Dr. D. Borgia*, s'a întrunit la biserică unde la sunetul clopotelor au început să se adune mult popor. Sfta liturgie s'a oficiat de păr. protopop, asistat de preoții *Ioan Iosof*, *Petru Iuga*, *Ioan Manta sen.*, *Ioan Manta jun.*, și *Ioan Avram*. Răspunsurile le-a dat corul bine instruit al elevilor școlii din *Tilișca*, condus de harnicul învățător *I. Bratu*. Poporul a ascultat cu evlavie sfta liturgie. La priceasnă s'a intrat în celebrarea parastasului pentru odihna sufletului marelui arhieru *Andrei Șaguna*. La sfârșitul parastasului păr. protopop a ținut o frumoasă cuvântare poporului înfățișând în culori vii personalitatea puternică a lui Șaguna, pe care prevedința divină ni l-a hărăzit să-l avem totmai în vremurile cele mai grele. Bisericii noastre ortodoxe din Ardeal, câștigându-i autonomia a ridicat-o din umilinta seculară, i-a dat o organizație puternică prin creierea statutului organic și i-a asigurat cea mai prielnică dezvoltare.

După serviciul divin s'a deschis în sala școlii conferența, în prezența preoților: *Al. Vlad*, *Ioan Manta sen.*, *Ioan Iosof*, *Petru Iuga*, *Ioan Popa*, *Aron Flucș*, *Ioan Manta jun.*, și *Ioan Avram*. Păr. prot. *Dr. D. Borgia*, prin o scurtă cuvântare, scoate în relief marea problemă morală religioasă și culturală, pe care preoțimea noastră e chemată să o rezolve în mijlocul poporului. Insistă asupra importanței meditațiilor și a exercițiilor spirituale, care aduc preotului cel mai mare folos sufletesc. Apoi păr. *I. Popa* își citește lucrarea ca temă dată: Raportul sufletesc al preotului cu Mântuitorul (S'a publicat în Tel. Rom. Nr. 90 ș. u.)

După o discuție asupra propunerilor făcute, și după câteva comunicări oficiale din partea păr. protopop, conferența s'a terminat la ora 2 jum. p. m.

Păr. Ioan Avram

Notificare oficială

Atragem atențiunea oficiilor protopresbiterale și parohiale la dispozițiunile concluziunii congresual Nr. 236 din anul 1878 pentru înființarea unui fond mitropolitan, conform căruia în tot anul la sărbătoarea «Arătarea Domnului» trebuie să se poarte un disc separat în toate bisericile din mitropolia noastră în folosul născutului fond. Prin urmare oficiile parohiale să dispună purtarea acestui disc, iar suma ce se va aduna, a o trimite oficiului protopopesc conștient până la 15 Ianuar st. v. 1922.

Oficiile protopopești să subșterne Consistoriului arhidiecezan banii incurși pe lângă conspect până la 31 Ianuar st. v. 1922.

Sibiu, 20 Decembrie 1921.

Consistoriul arhidiecezan.

Știrile zilei

De anul nou 1922 dorim bunilor noștri cititori multă sănătate și fericire.

Muzeu bisericesc. La reședința episcopiei din Oradea-mare se va înființa un muzeu, în care se vor aduna toate obiectele vechi istorice aflătoare în biserici. Custode al muzeului va fi asesorul consistorial *Zaharie Moga*.

Intrunirea a cincea. — scrie ziarul din Deva, *Solia Dreptății*, — s'a ținut în sala dela Crucea Albă în acel oraș în 28 Dec. 1921. Intrunirile au fost organizate de dna *Lucreția Costa Nicoară* în favoarea bisericii din Deva. A participat public numeros și s'a adunat și cu această ocazie mai bine de 400 lei pentru biserică.

Ofensă? Aprobându-se cererea credincioșilor noștri din orașul Târgul-Murăș de a și clădi o biserică în oraș, s'au făcut toate pregătirile necesare în acest scop. Ziarele maghiare din Târgul-Murăș protestează împotriva autorităților cari au acordat acel loc aparținător orașului, zicând că biserica românească în centrul dela Târgu Murăș însemnează ofensă adusă ungurimii de acolo...

Teatrul românesc din Sibiu. Sâmbătă, în ziua de anii nou se reprezintă piesa *Aur* scrisă de dna *Constanța Hodoș*. Duminecă se va relua comedia în 3 acte *Finul Coniței*. Începutul la ora 8 seara.

«Încă o internațională». *Neamul Românesc* de sub direcția dlui *N. Iorga*, reproduce sub titlul de mai sus, în Nr. 4 din Ianuar 1922, articolul apărut în ziarul nostru (Nr. 90, Internaționala catolică), și-l însoțește — de sigur din greșală — cu următoarea introducere: «*Unirea din Blaj* publică acest articol»...

Dela cercul de recrutare Sibiu. Incorporarea contg. 1922 se va face la 1 Februar 1922.

Mulțămită. La ședința societăților de lectură «*Andrei Șaguna*» a elevilor Seminarului teologic și Școlii normale, ținută la 25 Decembrie 1921 întru memoria fericitului în Domnul marele arhiepiscop și mitropolit *Andrei* au binevoit a contribui în favorul societăților: *I. P. S. S. Dr. Nicolae Bălan* arh. și mitr. 100 lei, *P. S. S. Dr. Ilarion Pușcariu*, 40 lei, *T. Doboi*, «*Banca Românească*», câte 100 lei, *C. Pop*, director «*Albina*», *I. Papp*, general, *E. Verzar*, dir. Transilvania, *M. Jantea*, câte 50 lei, *Dr. Moga*, general, *Dr. V. Stan*, director la «*Școala normală*», *N. Muzicescu*, *Dr. L. Borcea*, adv., *Dumitru Coltofeanu*, *N. Vasu* câte 40 lei, *N. Soroș*, 25 lei, *A. Bărsan*, *L. Triteanu*, ases. cons., *Dr. V. Bologa*, *Dr. I. Fruma* adv., *Dr. F. Vilt* medic, *Dr. G. Măcelar*, *Dr. Căpitanovici*, *Dr. Popovici*, *Major Boleta*, *Dr. N. Schiau*, *Dr. V. Lăzărescu*, *P. Morușca*, *V. Șerbănescu*, *C. Popa*, *T. Scorobet*, *G. Bodnărescu*, *Pr. Dăncilă*, *E. Băncilă*, *N. Băilă*, *I. Maței*, *A. Popovici*, *Bălaș* prefect de pol., *E. Todoran*, prof., *N. Bratu*, *Dr. Piso*, adv., *N. Marcu*, fam. *Stanciu*, *Dna M. Grovu*, *I. Pleșa*, *Dr. Preda*, *N. Borcea*, *S. Moian* cu soția, *I. Preda*, inv., *Jurca*, *Iliu*, *G. Bărbat*, *Vlaicu*, *Cămpian*, *G. Poponea*, *S. Milea* cap. de poliție, *I. Orăștian*, *Loc. Dobrescu*, *I. Floaș*, *Ionaș*, *I. Isac*, *Dr. N. Cristea*, *I. Sandu* prof., câte 20 lei, *Dr. I. Bunea*, dir. liceului, *M. Neagu*, câte 15 lei, *Subl. Blaga*, 11 lei *Dr. Proca*, *N. Topolog* prof., *Dș. Rociu*, prof., *V. Hurdu*, *O. Petra*, *I. Săsărman*, *D. Axente*, *I. Trifa*, preot, *R. Dragomir*, *N. Ionescu*, *V. Popovici*, *Rădulescu*, *A. Borzea*, *Dobrin*, *V. Olariu*, prof., *V. Moșoiu*, *V. Constantin*, *I. Răssu*, *Cap. Achimescu*, *Bembea*, *I. Platoș*, *Oltean*, *Subl. Isaie*, *Subl. Berghia*, *P. Simțion*, *V. Racotă*, *I. Mușit*, *Dș. C. Prie*, *Andrea*, *Nuțu* șeful gării, *Fagură*, *I. Aldeș*, *I. Todoran*, *N. N.*, *N. N.*, *N. N.*, câte 10 lei, *Loc. Cosma*, 8 lei, *I. Negoescu*, *N. N.*, câte 7 lei, *P. Joandrea*, *S. Bordean*, *I. Marcu*, *L. Bucur*, *Dra Răducu*, *Dra Roșca*, *Dra Demian*, *Dra M. Iosif*, *Dra M. Negru*, *M. Cârstea*, *D. Dragomir*, *Dr. N. Vecerdea*, *Dș. Rehovean* și *Lengel*, *Dș. Platoș* și *Dobrotă*, *Cora*, *Roșca*, *N. N.*, *N. N.*, *N. N.*, *N. N.*, câte 5 lei, *I. Mera*, 3 lei, *Dna M. Iacob*, 2 lei, *Dna E. Simț* on 1 leu. Pentru aceste oferte societățile se simt plăcut îndemnate a și exprima cele mai vii mulțumiri. *N. Filip*, casierul secției teologice, *P. Chirca*, casierul școlii normale.

Calendarul arhidiecezan a apărut și s'a pus în vânzare. Conține, și de astă dată, variată și aleasă materie, instructivă și de distracție: note de actualitate, povestiri interesante, sfaturi și îndrumări privitoare la sănătate, chestiuni economice, și alte însemnări folositoare, — precum și partea calendaristică cu sărbătorile tipărite în roșu, apoi șematismul bisericii noastre ortodoxe, însemnarea târgurilor ș. a. Comenzile să se adreseze la: *Librăria Arhidiecezană*, în Sibiu.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, administrat de Reuniunea meseriașilor români din Sibiu, a mai dăruit: *Ioan Popiștiu*, judecător la trib. din Satu-mare, *Eugenia Tordășianu*, profesoară, câte 20 Lei; *Mioara Tordășianu*, *Elena Bărză*, *Viorel Bărză*, câte 10 Lei; *Paul Iovescu* 5 Lei. — Pentru prinos mulțumește *Comitetul*.

Calendar scris pentru popor sânt: «*Calendarul pentru toți*» pe 1922 și «*Calendarul Calcului*» pe 1922, ambele apărute în editura «*Librăriei Săteanului*» Sibiu. «*Calendarul pentru toți*» cuprinde istoria pe scurt a eroilor naționali, diferite chipuri, sfaturi, literatură, cronologie, consemnarea târgurilor etc. «*Calendarul Calcului*» e continuarea vechiului calendar cu același nume și cuprinde glume, satire, poezii, din care se desprinde umorul românesc sănătos. Costă fiecare lei 550 bucata. Revânzătorii au rabatul lor. Se pot comanda la editură precum și la celelalte librării din țară.

Nr. 616/1921.

222 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Cerbăl cu filiile Aranieș și Ulmi din protopopiatul Hunedoara se publică concurs în «Telegraful Român» cu termen de 30 zile dela înția publicare.

Venitele sânt cele statorite în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat, plus sala rizarea dela stat conform calificățiunii și anilor de serviciu a celui ales.

Concurenții să-și înainteze cererile de concurs provăzute cu toate documentele de lipsă subsemnatului oficiu protopopesc în termenul fixat și să se prezinte în vre-o sârbătoare în comunele menționate spre a face cunoștință cu poporul și referințele locale.

Hunedoara, 15/28 Dec. 1921.

Oficiul protopopesc ort.:

Andrei Ludu
protopop

Nr. 183/1921

223 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Baia-Craului cu filiile Toplița, Cernișoara-Floresc și Valar-Buzdular, în cf. cu ordinul consistorial Nr. 7172 Bis. 1921 se publică concurs în «Telegraful Român» cu termen de 30 zile.

Venitele sânt cele statorite în coala B. despre dotația dela stat.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile provăzute cu toate documentele necesare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul fixat și a se prezenta în respectivele comune ca concurenți spre a-și lua informații despre referințele locale.

Hunedoara, 7/20 Dec. 1921.

Oficiul protopopesc ort.:

Andrei Ludu
protopop

Nr. 2943/1921.

224 1-2

Concurs

Pentru ocuparea postului de vice-secretar în comuna Poplaca (Județul Sibiu) se publică concurs.

Emolumentele împreunate cu acest post:

1. salar fundamental, adaus de scumpete și indemnitate speciale, conform legii.

2. bani de chirie 300 Lei anual

Reflectanții, cari au calificăția prevăzută în Art. de lege I. din 1883, respective Art. de lege XX. din 1900 sânt invitați, să și înainteze cererile instruite cu documentele necesare cel mai târziu până la 10 Februar 1922, la primpretorul Sibiu.

Sibiu, la 3 Ianuar 1922.

Werner
primpretor

Nr. 451/1921

225 1-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II a Balomir, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român»

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B. pentru întregirea salarului dela stat.

Doritorii de a reflecta la acest post au a-și aserne subscrisului în termenul sus indicat suplicile instruite, conform normelor în vigoare, și a se prezenta la biserică în vre-o zi de Duminică sau sârbătoare ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Cei cu cunoștință de contabilitate vor fi preferiți.

Oficiul protopresbiterial rom. ort. în înțelegere cu comitetul parohial.

Orăștie, 18 Dec. 1921 v.

Vasile Domșa
protopop

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

La Librăria Arhidiecezană din
Sibiu se află de vânzare

Rodica

povestire din război

de

Constanța Hodoș

— în prețul original de Lei 8-50 —

La Librăria Arhidiecezană,
Sibiu, strada Măcelarilor 45, se găsesc de vânzare cele mai bune:

Cărți de bucate

sub titlul **Poftă Bună**, de Zotti Hodoș. Au apărut: Partea I à 6 Lei, Partea III à 10 Lei, Partea IV à 10 Lei. Plus porto postal, à Lei 2-50.

„ALBINA“, institut de credit și de economii, Sibiu

Prospect de emisiune

În urma autorizării primite din partea adunării generale a acționarilor institutului de credit și de economii «ALBINA», ținută la 23 Noemvrie a. c. în Sibiu, subsemnatul Consiliu de administrație desch. de prin aceasta subscripție pentru o nouă emisiune de acțiuni, în scopul sporirii capitalului societății dela Lei 10,000.000 — la Lei 25,000.000 —.

Noua emisiune se face în următoarele condițiuni:

1. Acționarii vechi au dreptul să opteze, cel mai târziu până la 31 Ianuarie 1922, tot după două acțiuni vechi **trei** acțiuni nouă.

Abateri dela condițiunea, ca acțiunile vechi să fie înregistrate pe proprietarul actual, se admit numai erezilor, cari vor dovedi, că proprietarul vechiu a răposat, că ei sânt îndreptățiți a moșteni acțiunile vechi, înregistrate pe numele decedatului, și că s'a deschis procedura de ereditare, dar nu s'a terminat. Această excepțiune însă se poate admite numai până la termenul fixat pentru anunțarea opțiunilor. Astfel de acții însă se vor elibera îndreptățiților numai după predarea judecătorească a eredității.

2. Cursul de emisiune pentru acțiunile optate de vechii acționari — respective de erezii lor — se stabilește la suma de Lei 135 — din care Lei 100 — se vor trece la capitalul societății, iar Lei 35 — ca primă de emisiune, la fondurile de rezervă.

3. Prețul acțiunilor se va vărsa conform § 9 din statute în 5 rate egale de câte 20% iar prima de Lei 35 — de acțiune se va achita deodată cu vărsământul întâi.

În acelaș timp se primesc subscrieri în contul acțiunilor, ce ar rămânea neoptate de acționari, conform punct. 1. atât dela vechii acționari cât și dela neacționari pe prețul de Lei 180 — din care 20% a valorii nominale și prima de Lei 80 — sânt a se achita la întâiul vărsământ.

Repartizarea acestor acțiuni se va face din partea Consiliului de administrație.

4. Acționarii, cari vor face vărsămintele în rate vor beneficia de 6% dobândă pentru anul 1922, și vor avea să plătească 8% după ratele restante; iar acționarii cari vor vărsa la I-a rată valoarea integrală a acțiunilor, vor beneficia de dividendul anului 1922.

5. Pentru plata acțiunilor se fixează următoarele termene:

rata I. de Lei 55 — respect, 100 — până la 31 Ianuarie 1922.

rata II. de Lei 20 — până la 31 Martie 1922.

rata III. de Lei 20 — până la 31 Maiu 1922.

rata IV. de Lei 20 — până la 31 Iulie 1922.

rata V. de Lei 20 — până la 30 Septemvrie 1922.

Față cu acționarii cari nu vor achita ratele la termen, se vor aplica dispozițiile § 10 din statute.

6. Acționarii sânt rugați a subscrie un număr de acțiuni, care împreună cu cele vechi, ce mai au pe numele lor, să fie divizibil cu 5.

7. La subscripție sânt a se prezenta acțiunile vechi împreună cu coalele de cupoane, și se vor libera deocamdată în schimb certificate provizorii cu cupoane curente.

8. Acțiunile nouă se vor emite cu nominalul de Lei 500 — adică se vor contrage tot 5 acțiuni à Lei 100 — nominal în o acțiune nouă de Lei 500 —.

9. Sumele vărsate în contul acțiunilor subscrise în sensul punctului 3 al. 2 al prospectului, pe cari Consiliul de administrație nu le-ar putea admite, se vor restitui subscriitorilor fără dobândă.

10. Ca locuri de subscripție și vărsămintele se designează Centrala, Filialele și agenturile institutului (Brașov, Lugos, Mediaș, Târgul-Murășului, Dicio-Sân-Mărtin, Cluj, Timișoara și București), strada Banca Națională Nr. 1.

Plăți se pot face și la celelate bănci, membre la «Solidaritatea», la Banca «Marmorosch-Blank & Co.», și la «Banca Românească», București.

11. Pentru anunțare la emisiune să se folosească declarațiunea anexată acestui prospect.

Sibiu, 27 Decemvrie 1921.

Diracțiunea

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.